

Putin nasadil německé Energiewende smrtící oprátku

- CZ24 News | 25. února 2022

RUSKO/NĚMECKO: Faktická okupace jihovýchodní části Ukrajiny Ruskem, neboli „mírová pomoc“ loutkovým separatistickým regionům přivezená dle tradiční ruské formy na „spřátelených tancích“, znamená také dramatické změny **v energetické politice EU**.

Ruský vůdce si Vladimir Putin počkal jediný den po skončení mírového svátku v podobě olympijských her, aby vyslal své regulérní armádní jednotky na území Ukrajiny. Ustavení separatistických regionů (zde v Donbasu) vyzbrojených ruskými zbraněmi a vojáky je tradiční nástroj Moskvy, když se někdo z bezprostředně sousedních zemí opováží vydat se na cestu skutečné nezávislosti, neřkuli kdyby tato republika měla ambice ve strachu z opakovaného zdrcujícího objetí ruského medvěda se stát členem Severoatlantické aliance. Stejnou tragédii si zažila Gruzie, trpké zkušenosti mají Arménie a Moldavsko.

Ruský vůdce Vladimír Putin se snaží čelit stále větší nespokojenosti obyvatel Ruska s jejich hospodářskou zaostalostí a chudobou velké části populace a následnou emigrací na jedné a korupcí a fízlováním na straně druhé včetně brutálního potlačování jakékoli politické opozice. Aby tuto nespokojenost otupil, Putin vsadil na rétoriku „obnovy slávy SSSR“, včetně ukazování svalů s pomocí rozsáhlého zbrojení. To však odčerpává zásadní zdroje země, jehož vedení stále nebylo schopno nastoupit cestu restrukturalizace a vyváření přidané hodnoty v podobě atraktivních výrobků exportovatelných do celého světa. S výjimkou zbraní a kosmické techniky. Za 20letí vlády Vladimíra Putina se jen velmi málo změnilo na tom, že většinu příjmů státního rozpočtu tvoří vývoz jinak nezhodnocených surovin, hlavně ropy a zemního plynu.

Ovšem Západ, který se již zásadně postavil proti okupaci ukrajinského Krymu v roce 2014, nyní vyjadřuje svornou jednotu a odhodlání, že okupaci separatistických regionů na jihovýchodě Ukrajiny jako flagrantní porušení zásad mezinárodního práva tvrdě potrestá politickou a hospodářskou izolací Ruska. A to navzdory faktu, že to bude znamenat problémy i pro Evropskou unii. Ta byla totiž např. v zásobování zemním plynem dosud závislá z 40 % právě na dodávkách této komodity z Ruska. Německo, závislé na ruských energetických surovinách z 60 %, přitom bylo v minulých týdnech krize vyvolané možnou ruskou agresí velmi opatrné a svého významného hospodářského partnera Rusko zjevně nechtělo dráždit. Zatímco jiné země NATO na Ukrajinu poslaly zbraně, munici i vojenské poradce, Berlín poslal na Ukrajinu vojenské přilby...

Německý kancléř Olaf Scholz ale dnes oznámil, že s ohledem na ruskou agresi Německo dává k ledu projekt rusko-německého plynovodu po dně Baltského moře Nord Stream 2. Reakce špičkového ruského politika Dmitrije Medveděva byla až překvapivě upřímná, když vyhrožoval, že Rusko může cenu zemního plynu pro EU zdvojnásobit na 2.000 eur za 1000 m³ (to je cca 20 eur za MWh). Připomeňme, že před dvěma lety činila spotová cena ruského plynu v EU kolem 5 eur za MWh. Nicméně z Medveděvových slov je také patrná zásadní nervozita, že by sankčním odmítáním ruského zemního plynu ztratila Moskva výrazný zdroj pro plnění státní pokladny.

Dnešní situace dokonale dokládá, že Rusko vždy považovalo vývoz energetických komodit za vhodný politický nástroj svých geopolitických zájmů. Současná krize kolem Ukrajiny by měla všechny odpovědné politiky v EU přimět k zamyšlení, že ve své snaze o dekarbonizaci energetiky je sázka na

ruský zemní plyn nanejvýš riskantní. A také věcně nesmyslná, když s ohledem na celý životní cyklus je plyn stejně emisní jako uhlí. Německo ale dvě desetiletí v zájmu zelené tranzice realizuje politiku budování tzv. občasných zdrojů energie (OZE) hlavně v podobě bohatě dotovaných solárních a větrných elektráren. Z podstaty jejich nestabilní a přerušované produkce elektřiny v závislosti na povětrnostních podmínkách musí OZE 100% zálohovat „rezervní“ stabilní zdroje, dosud v SRN uhelné, poslední tři jaderné elektrárny a zejména pak závěrné paroplynové elektrárny.

Německá vláda se ovšem před 11 lety usnesla, že vystoupí z jaderné energetiky a poslední kapacitu 4 GW z jádra je odhodlána zavřít k 31. 12. 2022. Němci měli dosud plán, že přerušovanou činnost OZE a utlumování uhelných zdrojů a odstavení jádra bude ve stále větší míře nahrazovat výroba elektřiny ze zemního plynu. S tímto cílem byl také postaven plynovod Nord Stream 2, který měl zdvojnásobit dosud stávajícího kapacitu prvního baltského plynovodu Nord Stream 1 na 110 miliard m³ plynu ročně. Díky těmto dodávkám chtěli Němci v nových paroplynových elektrárnách (PPE) vybudovat výkon 47 GW. Pro srovnání: to je jako 53 velkých elektráren typu ČEZ Počerady (880 MW). Moskva za tuto zřejmě nechtěnou popravu projektu Nord Stream 2 a možná obecně zřeknutí se většiny dosavadních dodávek ruského zemního plynu do EU samozřejmě sama tvrdě zaplatí. To, že by se Rusko z ukrajinských území zase vojensky stáhlo a projekt Nord Stream 2 by tak měl šanci na obnovení, by asi muselo doprovodit zásadní mocenská změna v Kremlu. Po změně příslušných zákonů by Vladimír Putin chtěl vládnout Rusku až do roku 2036.

Německo moc variant pro další vývoj zelené tranzice postavené na překotném budování OZE (nyní už 137 GWe) nemá. Jako záložní zdroje s kapacitními platbami bude muset ještě několik desetiletí používat uhelné elektrárny. Protože za odstavení těch modernějších uhelných elektráren se soukromí majitelé nechali bohatě odškodnit, energetickou bilanci zachraňují ty nejstarší uhelné elektrárny se všemi riziky z toho vyplývajících. Navíc se jejich technický stav poškozuje neustálým utlumováním ve prospěch zrovna fungujících OZE a rychlým nabíháním do plného výkonu, když nesvítí slunce a nefouká vítr.

Pokud ještě v Německu existují racionální politici, měli by si uvědomit, že jejich naplánovaná transformace německé energetiky postavená na závislosti na ruském zemním plynu se nyní doslova zhroutila. Putin tak chtěl nechtě nasunul smrtící oprátku německé Energiewende. Aby si ji mohlo Německo zase z krku sundat, bude to chtít odvahu politiků v Berlíně se vrátit k využívání jaderné energie.

To by mělo také posílit odhodlání vlády ČR postavit dekarbonizační proces v Česku na flotile nových jaderných zdrojů a pokračování produkce z uhlí do jeho náhrady jádrem. Jakýkoli uvažovaný mezičlánek v podobě nových plynových zdrojů uvažovaných ve spojení s ruským zemním plynem nejnovější ruská agrese odsoudila do říše snů.

Autor: Milan Smutný